Dronu uzbrukuma dēļ Polijas uzņēmums *Barlinek* slēdz kokmateriālu ražotni Ukrainā.

Zemeunvalsts.lv, Ukrainas un Polijas informācijas vietnes

Polijas koka grīdas segumu ražotājs Barlinek ir pilnībā apturējis ražošanu savā rūpnīcā Viņņicā, Ukrainā. Uzņēmums paziņoja, ka nespēj garantēt savu darbinieku drošību pēc tam, kad rūpnīcai uzbruka Krievijas bezpilota lidaparāti Polijas Ārlietu ministrijas preses pārstāvis Pavels Vroņskis norādīja, ka uzbrukuma naktī rūpnīcai trāpīja pieci no 28 Viņņicas apgabalam uzbrukušajiem droniem. Ministrija ir izteikusi asu protestu Krievijas vēstniecības pārstāvim, uzsverot, ka triecieni pa rūpnīcu, kas nodarbojas tikai un vienīgi ar civilo ražošanu, ir rupjš starptautisko tiesību pārkāpums. Drošības riski, pastāvīgie elektroenerģijas padeves pārrāvumi un nemitīgās gaisa trauksmes ir padarījušas rūpnīcas darbību par riskantu un turpmāk neiespējamu.

Būtiska nozīme Ukrainas ekonomikā

Šī Viņņicas rūpnīca darbojās kopš 2007. gada un bija Ukrainas lielākais kokapstrādes produkcijas eksportētāja. Saskaņā ar datiem, uzņēmums nodrošināja vairāk nekā 21% no visas Ukrainas TOP 10 kokapstrādes uzņēmumu eksporta kopapjoma, eksportējot produkciju aptuveni 42 miljonu ASV dolāru vērtībā. Viņņicas rūpnīca saražoja aptuveni 40% no visas *Barlinek* uzņēmumu grupas daudzslāņu koka grīdu apjoma, ko uzņēmums pārdod 75 pasaules valstīs. Ražotnes slēgšana radīs būtisku iztrūkumu Eiropas un pasaules koka grīdu tirgū. Šis nav vienīgais gadījums. Cits liels Polijas uzņēmums – flīžu un santehnikas ražotājs *Cersanit* – ziņoja, ka dronu uzbrukumi ir smagi sabojājuši tā ražošanas līnijas Žitomiras apgabalā. Arī šis uzņēmums nodarbina gandrīz 1000 vietējo iedzīvotāju un pašreizējos apstākļos nespēj atjaunot ražošanu.

Smags trieciens Ukrainas eksportam

Kokapstrādes nozare kara laikā bija kļuvusi par vienu no Ukrainas ekonomiskajiem glābšanas riņķiem tirdzniecībā ar Eiropu. Nozares līdera iziešana no tirgus ir milzīgs ekonomisks zaudējums gan valsts budžetam, gan vietējai nodarbinātībai. Uzbrukumi tiek mērķtiecīgi vērsti pret ražotnēm, kurām nav nekāda sakara ar militāro industriju. Mērķis ir piespiest ārvalstu investorus pamest valsti, sagraujot Ukrainas ekonomisko stabilitāti.Tā kā *Barlinek* ir viens no pasaulē lielākajiem trīsslāņu koka grīdu ražotājiem, 40% jaudas zaudēšana neizbēgami izraisīs šo materiālu deficītu un cenu kāpumu Eiropas būvniecības un mājas labiekārtošanas sektorā.

Ietekme uz koka grīdas segumu cenām Eiropā

Viņņicas ražotnes zaudēšana rada tūlītēju un spēcīgu spiedienu uz Eiropas būvmateriālu tirgu. Tā kā tirgū pēkšņi iztrūkst 40% no viena no pasaulē lielākā ražotāja apjoma, Eiropas vairumtirgotāji un būvniecības veikalu tīkli jau saskaras ar piedāvājuma deficītu. Eksperti lēš, ka augstas kvalitātes trīsslāņu koka parketa dēļu cenas Eiropā var pieaugt par 15% līdz 25%. Daudzi lieli būvniecības un dizaina projekti Eiropā, kuros bija paredzēts izmantot tieši *Barlinek* produkciju, saskarsies ar piegāžu kavēšanos. Pasūtījumu izpildes laiks var pagarināties no dažām nedēļām līdz vairākiem mēnešiem. Pircēji Eiropā tagad steidzami meklē alternatīvas, kas palielina pieprasījumu pēc citu valstu - tostarp Baltijas valstu un Skandināvijas - lapu koksnes grīdu ražotājiem, tādējādi potenciāli sadārdzinot koka grīdas segumus visā reģionā.

Barlinek koncerna alternatīvie ražošanas centri

Lai gan Ukrainas rūpnīcas zaudējums ir milzīgs trieciens, *Barlinek* grupa nav palikusi bez ražošanas jaudām. Uzņēmumam ir spēcīga bāze citās Austrumeiropas valstīs, uz kurām tagad tiks pārvirzīta galvenā slodze.

Uzņēmuma izcelsmes vieta un galvenā ražotne atrodas Barlinekā, Polijas ziemeļrietumos. Tā ir viena no modernākajām šāda veida rūpnīcām Eiropā. Uzņēmums jau pašlaik cenšas maksimāli palielināt šīs rūpnīcas jaudu un ieviest papildu maiņas, lai kompensētu iztrūkumu Ukrainā, kas radies kara dēļ.

Otra lielākā *Barlinek* ražotne ir Rumānijas pilsētā Onešti. Šis ražošanas centrs nodrošina stratēģiski svarīgu piekļuvi Dienvidu un Centrāleiropas tirgiem. Rumānijas rūpnīcai ir laba piekļuve vietējiem lapu koksnes - īpaši ozola un dižskābarža - resursiem, kas ļauj palielināt ražošanas apjomus, tomēr pilnībā aizstāt milzīgo Ukrainas rūpnīcu īstermiņā tā nespēs.

Barlinek pašlaik dara visu iespējamo, lai pārstrukturētu loģistiku un palielinātu ražošanu Polijā un Rumānijā. Tomēr, ņemot vērā, ka Viņņicas rūpnīca nodrošināja gandrīz pusi no uzņēmuma kopējā apjoma, patērētājiem Eiropā tuvākajā laikā jārēķinās gan ar augstākām koka grīdu cenām, gan ierobežotāku produkcijas pieejamību.